

NACIONALINĖ VARTOTOJŲ KONFEDERACIJA

Kodas 126374789, Pakalnės g. 4-2, Vilnius LT-09309, tel.+37068625661,
konfederacija@vartotojai.eu, www.vartotojai.eu

LR Aplinkos ministerijai

2026 06 22 Nr.NVK06/22

Atliekų politikos grupei

NVK pozicija dėl depozito sistemos plėtros ir daugkartinio stiklo taros naudojimo

I. Įžanga: kodėl depozito sistemos plėtra yra būtina?

Nacionalinė vartotojų konfederacija (NVK), atstovaudama Lietuvos vartotojų interesams, teikia poziciją dėl depozito sistemos plėtros į **stiklinę tarą, skirtą maisto produktams** (konservams, padažams, uogienėms, kūdikių maistui, aliejui ir kt.).

Šiuo metu Lietuvoje susidariusi situacija yra paradoksali:

- vartotojai **nenori išmesti** stiklainių, nes tai prieštarauja žiediško principams;
- **nenori jų kaupti**, nes namuose susidaro perteklinės atsargos;
- **nenori pirkti** produktų stikle, nes jau turi per daug tuščių indelių.

Tai reiškia, kad dabartinė sistema **tiesiogiai mažina vartotojų norą rinktis tvaresnę pakuotę**, nors stiklas yra viena iš „žiediškausių“ medžiagų.

NVK vertinimu, **depozito sistemos plėtra į stiklainius yra pirmasis ir svarbiausias žingsnis**, kurį Lietuva turi įgyvendinti pagal ES PPWR (2024) reikalavimus.

II. Vartotojų nauda

NVK pabrėžia, kad depozito sistemos plėtra turi būti vertinama **ne tik per atliekų tvarkymo ar verslo sąnaudų prizmę**, bet pirmiausia – per **vartotojų interesų apsaugą**.

1. Mažesnė taros savikaina = mažesnė produkto kaina

Daugkartinis stiklainio naudojimas leidžia gamintojams:

- sumažinti naujų stiklainių pirkimo poreikį,
- sumažinti gamybos sąnaudas,
- sumažinti logistikos ir atliekų tvarkymo kaštus.

NVK pozicija aiški:

jei sumažėja taros savikaina, tai turi atsispindėti galutinėje produkto kainoje vartotojui.

Tai yra tiesioginis vartotojų interesas.

2. Patogensis ir aiškesnis gražinimo mechanizmas

Vartotojai jau įpratę prie depozito sistemos.

Stiklainiai – natūralus kitas žingsnis.

3. Mažiau atliekų namuose

Šiuo metu stiklainiai kaupiasi, nes vartotojai nenori jų išmesti.

Depozito sistema išspręstų šią problemą.

4. Mažesnė tarša ir švaresnė aplinka

Kiekvienas pakartotinai panaudotas stiklainis reiškia:

- mažiau CO₂, mažiau energijos, mažiau atliekų, mažiau šiukšlių viešose erdvėse.
-

III. ES teisinis pagrindas: PPWR (2024)

Naujasis ES Pakuočių ir pakuočių atliekų reglamentas (PPWR, 2024) nustato:

1. Prioritetas – pakartotinis naudojimas

Valstybės narės privalo didinti daugkartinių pakuočių dalį.

2. Depozito sistemos turi apimti daugkartines pakuotes

Depozitas nėra tik vienkartinių butelių surinkimo mechanizmas.

3. Stiklo daugkartinis naudojimas turi būti skatinamas maisto sektoriuje

Ypač konservams, padažams, kūdikių maistui, aliejui.

4. Valstybės turi kurti plovimo ir gražinimo infrastruktūrą

Tai reiškia, kad Lietuva privalės įgyvendinti šiuos reikalavimus.

IV. Kitų ES šalių patirtis

Vokietija – „Mehrweg“ sistema

- Daugkartiniai stiklainiai naudojami padažams, jogurtui, kūdikių maistui.
- Vienas stiklainis naudojamas iki **50 kartų**.
- Depozitas taikomas tiek vienkartinėms, tiek daugkartinėms pakuotėms.

Austrija

- Daugkartiniai stiklainiai naudojami pieno produktams ir padažams.
- Prekybos tinklai privalo priimti daugkartines pakuotes.

Prancūzija

- Nuo 2025 m. prekybos tinklai privalo priimti daugkartines pakuotes.
- Stiklainiai – prioritetinga kategorija.

Belgija

- Daugkartiniai stiklainiai naudojami konservams ir padažams.
- Depozito sistema integruota su daugkartine tara.

Švedija

- Regioniniai plovimo centrai aptarnauja gamintojus.
- Daugkartiniai stiklainiai naudojami vietinei produkcijai.

V. NVK siūlomas depozito sistemos plėtros modelis Lietuvai (2026–2030)

1. I etapas (2026–2027): Stiklo pakuotės maisto produktams

Įtraukti:

- konservų stiklainius,
- padažų indelius,
- uogienių stiklainius,
- kūdikių maisto stiklainius,
- aliejaus butelius.

Tai – prioritetas.

2. II etapas (2027–2028): Plastiko pakuotės

Kosmetika, buitinė chemija, maisto plastikiniai buteliai.

3. III etapas (2028–2030): Metalinės pakuotės

Aerozoliai, metaliniai indeliai.

VI. Teisiniai pakeitimai (NVK siūlymas)

Pakuočių ir pakuočių atliekų įstatymo 11¹ straipsnį papildyti:

„Depozito sistema taikoma stiklinėms, plastikinėms ir metalinėms pakuotėms, naudojamoms gėrimams, maisto produktams, kosmetikos ir buitinės chemijos produktams, taip pat kitoms pakuotėms, kurioms nustatytas pakartotinio naudojimo ar surinkimo tikslas pagal ES teisės aktus.“

Papildoma nuostata:

„Depozito sistemoje prioritetas teikiamas daugkartinėms pakuotėms.“

VII. NVK išvada

NVK vertinimu:

- depozito sistemos plėtra į stiklainius yra **variantams naudingiausias sprendimas**,
- tai sumažins taros savikainą ir **turi mažinti galutinę produkto kainą**,

- tai suderinta su ES PPWR reikalavimais,
- tai ekonomiškai naudinga verslui,
- tai sumažins atliekų kiekį ir CO₂ emisijas,
- tai padidins žiedžiškumą ir sumažins atliekų tvarkymo sąnaudas valstybei.

NVK rekomenduoja Aplinkos ministerijai pradėti depozito sistemos plėtrą nuo stiklo taros maisto produktams ir numatyti daugkartinio naudojimo prioritetą nacionaliniuose teisės aktuose.

Paagrbiai,

Alvita Armanavičienė

Nacionalinės vartotojų konfederacijos prezidentė

Projekto, „CIRCONOMY“ – žiedžiškumo potencialo atskleidimas naudojant pažangius rodiklius“ koordinatore

Email: konfederacija@vartotojai.eu

Phone.: +37068625661

